

Előszó

2011 után – több mint tizenhárom esztendő elteltével –, 2024 júliusában Magyarországra ismét nemes, ám annál nehezebb feladat vár: fél éven át hazánk tölti be az Európai Unió Tanácsának soros elnöki pozícióját. Nem túlzás azt állítanunk, hogy a legutóbbi mandátumunk óta eltelt közel másfél évtizedben olyan eseményeknek lehettünk tanúi, amelyek nemcsak az európai integráció, de az egész világ szempontjából sorsfordító hatással bírtak. Az elmúlt néhány évben túlélünk egy világjárványt, ismét szembenézni kényszerültünk egy, a szomszédunkban folyó háború borzalmaival, majd egy minden korábbinál nagyobb volumenű energiaválság bontakozott ki a szemünk előtt. Ezen események külön-külön is rendkívüli kihívást jelentenek az öreg kontinens számára, együttesen azonban sosem tapasztalt súllyal nehezednek az Európai Unió intézményei és a tagállamok vállára. Az unió Tanácsának soros elnöke mindig fontos szerepet tölt be az aktuális kihívások kezelésében, így például a napirend kialakításával lehetőséget kap a testület prioritásainak meghatározására és a szakpolitikák „finomhangolására”, az ülések levezetésén keresztül pedig képes az eltérő nemzeti érdekeket egymáshoz közelíteni. A magyar elnökség időszaka azonban nemcsak a megoldásra váró nehézségekről, hanem az uniós intézményi megújulásról is szól majd. Így az ebben az időszakban kitűzött stratégiai célok és szakpolitikai irányvonalak nagy hatást gyakorolhatnak a teljes következő költségvetési ciklusra. Mindennek tudatában joggal állíthatjuk, hogy bár a soros elnöki tisztséget ellátó nemzetre mindig fontos feladat vár, Magyarország különösen nagy feladatok és kihívások elé néz a jelen körülmények közepette.

A 2024-es magyar uniós elnökségre való felkészülésben fontos szerepet tölt be a Nemzeti Közzolgálati Egyetem. Az Európa Stratégia Kutatóintézet a következő két évben több tanulmánykötet megjelentetésével járul hozzá az elnökséggel kapcsolatos tudományos kutatások eredményeinek megismertetéséhez. Ezenfelül az Egyetem különleges oktatási portfóliójából fakadóan a magyar elnökség megvalósításában szerepet vállaló szakdiplomatak és küldöttek képzőhelye lesz. Jelen kiadvány is ezt a felkészülést hivatott szolgálni, hogy hazánkat a soros elnökség tisztségével járó nemes kötelességének sikeres teljesítésében segítse.

A könyv egy három éven át tartó multidiszciplináris kutatás eredményeképpen született meg, amelynek célja, hogy tudományos igénnyel vizsgálja a magyar soros elnökség időszakára eső lehangsúlyosabb szakpolitikai kérdéseket, így elősegítse a felkészülést az elnökségi feladatokra. A kötet a Nemzeti Közzolgálati Egyetem Európa Stratégia Kutatóintézetének kezdeményezésére és gondozásában jött létre, a kiváló szakértő szerzők nemcsak páratlan elméleti tudással, de a szakpolitikák mindennapi érvényesülésében releváns gyakorlati tapasztalattal is rendelkeznek. A kötet tudatos perspektívaváltásokat alkalmazva egyaránt vizsgál átfogó, rendszerszintű jelenségeket, ugyanakkor mintegy pillanatfelvételné is szolgál a jelen legakutabb kihívásait tekintve. Azáltal, hogy a kutatás szakmai szempontból elemez olyan heterogén, elemi fontosságú kérdéseket, mint például az orosz–ukrán konfliktus, a regionális politika, a kisebbségvédelem, a jogállamiság, a családpolitika, a digitalizáció, az előregerdő társadalmak jelensége vagy a nem-

zetközösség évtizedes átalakulása, nem pusztán lexikális tudás átadására vállalkozik. Az olvasó lehetőséget kap arra is, hogy a „színfalak mögé” láthasson, és felfedezhesse, megérthesse a döntéshozatal mögött fel-felsejlő szakmai és politikai ütközőzónákat.

A kötetben olvasható írások a tárgyalt szakpolitikákat kontextusba helyezik, és ezáltal bemutatják, hogy azok milyen lehetséges hatást gyakorolhatnak a magyar elnökségi programra, sőt, adott esetben javaslatokat is megfogalmaznak erre vonatkozóan. A kötet hiánypótló szerepet tölt be, mivel az integráció múltjából merített tapasztalatokon keresztül nemcsak a jelen, de a jövő legfontosabb kihívásaira is reflektál. Teszi mindezt világos, közérthető nyelvezettel, logikus felépítéssel és olyan szakmai éleslátással, amely valamennyiünk számára képes új megvilágításba helyezni a vizsgált problémaköröket. Éppen ezért bizton állíthatom, hogy az olvasó – legyen akár politikus, szakember vagy az érdeklődő közönség tagja –, aki a múlt tanulságain okulva a jelent megérteni, a jövőt pedig megsejteni kívánja, a legjobb forrást választotta e vállalkozásához.

Deli Gergely
Nemzeti Közzolgálati Egyetem
rektor